

Факултет за спорт и туризам - tims.

Нови Сад

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ФАКУЛТЕТА
ПЕРИОД 2008 – 2012

НОВИ САД, децембар 2007.

САДРЖАЈ

САДРЖАЈ	2
СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ФАКУЛТЕТА	3
АНАЛИЗА РАДА У ПРЕТХОДНОМ ПЕРИОДУ	3
ОСНОВНИ ЗАДАЦИ И ЦИЉЕВИ ФАКУЛТЕТА	7
Визија ФАКУЛТЕТА	7
Мисија ФАКУЛТЕТА	7
ДРУШТВЕНА ОПРАВДАНОСТ (КОНЦЕПТА) ФАКУЛТЕТА ЗА СПОРТ И ТУРИЗАМ.....	7
Циљеви РАДА ФАКУЛТЕТА	8
<i>Циљеви рада факултета у образовању кадрова за спорт и физичко васпитање</i>	9
<i>Циљеви рада факултета у образовању кадрова за туризам</i>	15
ОПЕРАЦИОНАЛИЗАЦИЈА ПЛАНА АКТИВНОСТИ	17

Одлуком Наставно-научног Већа Факултета за спорт и туризам тмс. из Новог Сада (бр.) донетом на 30. седници одржаној 10.5.2007. усвојена је

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ФАКУЛТЕТА

Документ под називом СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ФАКУЛТЕТА има за циљ да валоризује друштвено окружење, национално и интернационално и да кроз критеријум друштвене оправданости сагледа темељну филозофију позиционирања Факултета за спорт и туризам у систем академског образовања републике Србије. У контексту овог основног циља стратегија има за циљ да препозна базни алгоритам управљања његовим развојем: ресурсима, компетенцијама и генерално квалитетом рада. Овом Стратегијом се дефинишу основни правци и циљеви рада Факултета за спорт и туризам у светлу Болоњских стандарда академског образовања, на сва три нивоа студија. Наравно уважавајући оне премисе по којима се наставни рад у високошколском образовању темељно карактерише тријасом: научно истраживачким радом-трансфером знања у непосредну праксу- и наставним радом, у стратешке циљеве развоја Факултета интегришу се и: стручна и научна продукција њен трансфер као и концепт неформалних едукативних активности усмерених: подизању и афирмацији општих сазнања о значају који спорт, туризам, активности слободног времена и генерално квалитетно коришћење слободног времена остварује у глобалном процесу подизању нивоа и квалитета живљења човека данашњице.

Наравно Стратегија се ослања и на основна полазишта из елабората о оправданости оснивања Факултета за спорт и туризам, из 2003.г. на бази којег је Факултет и добио сагласност за рад.

Методички, Стратегија експлицира период од оснивања Факултета (2004.г.) и евалуира вредносну позиционираност Факултета у образовном систему у том периоду. Анализира и релевантне друштвене процесе у делатностима за које образује кадрове, антиципирајући тако динамику и правце промена у тим областима, посебно оне које неизбежно морају имати утицај на стални процес прилагођавања и унапређивања наставних програма. Затим Стратегија дијагностицира вредности али и слабости које латентно или манифестно прате рад Факултета и коначно у том светлу оптимизује даље процесе позитивних промена на овом Факултету.

АНАЛИЗА РАДА У ПРЕТХОДНОМ ПЕРИОДУ

Факултет за спорт и туризам из Новог Сада је основан 2004.г., као резултат идеје о образовању специфичних кадрова компетентних за квалитетан рад у областима: спорта, туризма и слободног времена. Својим стратешким одређењима, развојном концепцијом па и дозволом за обављање делатности, Факултет је усмерен ка едукацији на три смера основних студија – Смер за тренере у спорту, Смер за менаџере у спорту и Смер за туризам. На садашњем последипломском нивоу настава се изводила такође на три смера, а након увођења новог Закона о високом образовању и на бази дозволе за обављање пилот програма мастер студија формирана су 4 мастер програма – мастер у спорту, мастер менаџер у спорту, мастер у велнесу и мастер у туризму. До сада је на Факултету, интегрисаном у Универзитет Привредна академија, егзистирао и концепт рада на докторским тезама из две научне области са излазним звањима: доктор наука у спорту и доктор наука у туризму. (у посматраном периоду одбрањено је шест докторских теза).

Факултет за спорт и туризам је формирао и стално унапређивао **студијске програме и**

њихове курикулуме са намером да их учини специфичним по основној концепцији повезаности спорта и туризма, јер се по визији оснивача ове две области вишестрано и интердисциплинарно преплићу, и у пракси и у теорији. Појаве које су предмет изучавања на овом Факултету јесу: спорт, туризам, физичке активности слободног времена раније препознатљиве кроз концепт рекреација, активности слободног времена, активности фитнеса и велнеса као приступа превентивне бриге о здравијем животу...

Уз едукацију као основну делатност усмерену ка унапређењу образовног процеса, активност Факултета се манифестовала и у области **истраживања**, пре свега апликативних, за потребе и у функцији унапређења самог наставног процеса са једне стране и привреде са друге стране. У том смислу Факултет је акредитован у Министарству науке и овог момента апликант је са једним пројектом у Министарству науке Србије, у Фонду за капиталну изградњу Војводине...

Базна активност усмерена ка унапређењу ресурса Факултета остваривала се у простору кадровских ресурса, у смислу њихове квалитативно-квантитативне оптимизације у односу на наставне програме и саму развојну мисију и визију Факултета. Селекција наставног потенцијала и обавеза усмеравања и подстицање њиховог сталног развоја је био и остао континуиран процес, иначе у концепту предузетничке иницијативе лакше остварив концепт. Крајем 2007 године на Факултету је било ангажовано 16 наставника и 9 сарадника и асистената од којих већина (преко 80%) у пуном радном односу, а њихове просечне године старости биле су 37, 7 г. Поред стално запослених, предавачи и гостујући професори на Факултету су били и професори са других факултета, познати стручни радници из праксе спорта и туризма, а посебно други јавни, у струци афирмисани ауторитети.

Стална је намера да **студенти** имају нашу посебну пажњу и да имају статус не производа него специфичног ресурса Факултета јер, кроз студентски парламент студенти постају партнери, значајни сарадници у читавом низу одлучивања, а њихова компетентност и ангажованост у току студија а посебно након студија представљају најбољу промотивну вредност Факултета. Чињеница је да су актуелни вредносни ставови: и академског окружења, и медија и саме државе још увек резервисани према концепту приватног предузетништва у академском високом образовању и чињеница је да постоје нивои аргумената у актуелној пракси за такву тврдњу, нажалост неки чак нажалост и оправдани, па таква чињеница има своје импликације и на саме студенте: на њихове вредносне ставове, на њихова очекивања, на њихово одлучивање за студије на, генерално приватним факултетима па наравно и на овом Факултету, а посебно њихових родитеља. И заиста у овом тренутку студенти на приватним факултетима не партиципирају реално академски статус осталих студената на државним факултетима: стипендије, студентски стандард, изгледи за посао...а у последње време оптерећује их и питање акредитације, јер се акредитованост државних факултета антиципира као подразумевајуће лакши процес. Али такође је чињеница да су многи наши студенти, а посебно они који су аплицирали неки од студијских програма са намером да нешто науче, изражавали кроз процесе евалуације висок ниво задовољства начином студирања на нашем Факултету и такве њихове импресије су по нашим истраживањима опредељујући мотив уписивања младих на наш Факултет.

Крајем ове 2007-08.г. ће на нашем Факултету дипломирати први студенти који су се уписивали од прве године студија и тиме апсолвирали цео наставни програм. Предходно дипломирали су били студенти који су на наш Факултет прелазили неку од година студија са одговарајућих смеровима са других факултета или виших школа.

Праћењем и **сталним контактом са дипломираним студентима** Факултет има сазнања да се студенти запошљавају на стручним и одговорним пословима у земљи и иностранству, а неки настављају студије на овом или на другим факултетима. Наши студенти се налазе на местима програмера и стручњака у туристичким агенцијама у многим градовима, а пре свега у Војводини. Значајан број су директори туристичких организација општина, или маркетинг менаџери у бањским објектима, хотелима, другим смештајним објектима, или раде као стручњаци у општинским органима управе. Такође раде и као туристички водичи или представници на туристичким дестинацијама, као аниматори. Они који су дипломирали на наставном смеру спорт

раде као тренери у већим или мањим клубовима, у општинским органима или спортским асоцијацијама, а значајан број оних који су били и најуспешнији спортисти настављају своју спортску каријеру. Значајан је и број оних који су, теоријски и практично оспособљени наставним програмима на оба смера, иницијативно кренули у приватан бизнис отварајући своје клубове, агенције или друга предузећа, сукобљавајући се са низом проблема јер је у области спорта нарочито, па и туризма, овај процес samozapošljavanja још увек скопчан са великим проблемима ризика, изазова, друштвеног и правног карактера.

У погледу **сарадње факултета са другим** факултетима, асоцијацијама, привредом – у земљи и иностранству, ситуација је врло динамична и по властитој оцени добра. Иако млада образовна институција, Факултет остварује сарадњу са великим бројем привредних и друштвених организација из области спорта (спортске асоцијације, савези, друштва, спортски клубови, струковне организације и државни органи), и у области туризма (са туристичким организацијама општина, пре свега из Војводине, привредним организацијама, предузетницима у туризму, туристичким асоцијацијама и удружењима, невладиним организацијама, кластерима). Са свим организацијама Факултет има не само потписане споразуме о сарадњи него и реалне области сарадње на пољу: едукације и реедукације кадрова, организовања трибина, јавне предавања, на изради пројеката развоја, као и у погледу остаривања стручне праксе студената. Факултет такође сарађује и са другим факултетима размењујући професоре посебно, мора се констатовати кроз успешнију и плоднију сарадњу са страним факултетима, образовним институцијама и асоцијацијама него са домаћим. Опредељена сарадња се одвија са АТЛАС-ом, светском асоцијацијом образовних институција у област туризма и слободног времена (www.atlas-euro.org), са Е.А.Е. колеџом из Барселоне, Кинезолошким факултетом из Загреба, Факултетом за туризам из Охрида, Факултетом Туристика из Порторожа и другим.

Посебну вредност међународне сарадње је интегрисаност Факултета у тројну групу факултета у оквиру **СЕЕPUS мреже** (www.ceepus.org) у програм размене студената, професора и програма са Факултетом Туристика из Порторожа и Факултетом за туристички и хотелски менаџмент из Охрида.

Простор и опрема су били посебан задатак Факултета, од конституисања до данас. Делатност Факултета су континуирано пратиле инвестиције. Од октобра 2004.г. Факултет се уселио у нове просторије у Радничкој 30а у којима се и сада налази. У власништву факултета је сада укупно око 800км² простора, веома квалитетно и савремено дизајнираног са топлим и пријатним бојама, у модерном стилу, што представља препознатљив квалитет. Учионице, радни простор за професоре и сараднике, пријемни пулт, хол за студенте су озвучени са пријатном музиком, светли, са климатизацијом. Факултет располаже довољним бројем столица у амфитеатру и четири учионице.

Опрема на факултету је савремена и има је довољно за квалитетно одвијање наставног процеса (компјутери, он-лине везе, видео бим у свакој учионици, ТВ, посебни систем за снимање радио-емисија и музике који се користи за ваннаставне активности студената и промотивне догађаје).

Факултетска библиотека је добро опремљена и у процесу је сталне надградње и развоја. Тренутно се у библиотеци налази 4208 наслова. Већина издања је новијег датума, са великим бројем најновијих страних књига. Донацијама професора, пријатеља факултета и студената, библиотека се такође попуњава и старијим књигама које су фундаменталне за учење и истраживање. Библиотека такође прикупља и електронска издања и чува их на дигиталним медијима. Све ове књиге и наслови доступни су студентима и могу је користити у читаоници са 15-так места, а CD и интернет претраживање се могу користити у холу факултета који су константно повезани на интернет. На интернет презентацији (www.tims.edu.rs) Факултета се за скоро сваки наставни предмет налази комплетна електронски обрађена грађа за припрему испита, коју студенти могу преко интернета преузети и користити. У току је реализација успостављања библиотеке по правилима Народне библиотеке и укључивања на Cobbis.

У саставу просторних и технолошких ресурса Факултета је и лабораторија за функционалну

дијагностику, која има статус наставне базе за један број предмета медицинске оријентације усмерених ка проучавању проблематику физиолошке реакције на оптерећења и у том смислу компетентно доприносе оптимализацији квалитета управљања тренажним транзитивним процесима, у спорту пре свега, али и у процесима вежбања усмерених ка физичком развоју и васпитању младих, као и у очувању виталности кроз концепте велнес активности.

Присутност у друштвеном окружењу и промотивна делатност. Факултет негује добру праксу транспарентности, дакле праксе редовног појављивања и присутности у јавности. Дакле праксе да се целокупна делатност Факултета одвија пред очима јавности и у том смислу се и оснивачи и професори и сарадници факултета сматрају јавним личностима обавезним да остварују и негују друштвени ангажман, присутност у стручној, научној и друштвеној јавности кроз објављивање резултате својих друштвено корисних радова, кроз учествовање на конференцијама, кроз стручне полемике у јавним гласилима, емисијама

У циљу афирмације визије и мисије факултета, а пре свега у циљу промоције значаја делатности спорта, туризма, слободног времена, квалитета живљења, екологије, одрживог развоја и сличних тема, Факултет током године организује јавне трибине, гостовања угледних личности и стручњака, дискусије, а више пута годишње организује догађаје који су у протеклом периоду обележавали: Светски дан Планете земље, Светски дан здравља, Светски дан туризма... Факултет традиционално организује манифестацију Тимс Спортски дан, као и промоције дипломираних студената а у тим догађајима студенти су активно укључени као програмери догађаја, извођачи, водитељи и волонтери. Факултет се укључује и у акције које организују друге организације уколико оне имају за циљ промовисање позитивних идеја и подстицање јавности на теме из делатности Факултета.

Осим поменутог, најмање једном у току семестра, Факултет публикује пропагандне брошуре, проспекте и летке и дистрибуира их на сајмовима образовања, туризма и спорта, у школама и на други начине.

У складу са оценом да добра међуљудска комуникација и генерално да укупност ендогених фактора и њихова хармонија значајно опредељује успех у раду, Факултет негује и **колективни дух, тимски рад** и развијање пријатељства унутар колектива. У том циљу организују се приредбе за Деда мрза, дочеци Нове године, Светосавски балови, заједничка зимовања, излети, дружења уз заједничко припремање хране, игре и дружење... Ове акције су значајне и заједно са осталим јавним акцијама подстичу бољу сарадњу и колективни дух, позитивну енергију коју студенти и јавност оцењују као препознатљиву и као такву важном вредносном оријентацијом Факултета за спорт и туризам.

ОСНОВНИ ЗАДАЦИ И ЦИЉЕВИ ФАКУЛТЕТА

Из свега напред изнетог, укрштајући предности и шансе у окружењу, уз напоре за превазилажењем интерних слабости и у циљу утицаја на превазилажење екстерних претњи Факултет за спорт и туризам је поставио себи високо одговорне друштвене, али и оперативне циљеве. У складу са тим, Тимс се позиционира као институција која прихвата друштвену одговорност области којом се бави. На тим темељима позиционирани су и визија и мисија Факултета.

ВИЗИЈА ФАКУЛТЕТА

Визија Факултета за спорт и туризам је да постане *среднште сусрета теорије и праксе* у области спорта, рекреације, туризма, велнеса, активности слободног времена и забавних и културних догађаја у нашој земљи, али и ширем окружењу. Визија Факултета је да постане образовна институција са свим нивоима формалних академских студија али и Установа која ће и у простору нефомалног образовања, радећи са релативно малим бројем студената моћи да реализује квалитетан наставно педагошки процес.

МИСИЈА ФАКУЛТЕТА

Мисија *Тимса је да као место сусрета и размене идеја из области спорта, туризма, активног и креативног коришћења слободног времена у циљу побољшања квалитета живљења и квалитетног коришћења слободног времена* шири научноутемељену истину о доприносу физичких активности квалитету живота човека данашње цивилизације. Његова је мисија да у земљи оптерећеној последицама рата и транзиције мисионарски доприноси усмеравању пажње на области спорта и туризма које неоправдано заузимају нижу вредносну позиционираност у политици развоја земље. Неоправдано зато што је управо спорт делатност која би могла да буде најзначајнији национални бренд, зато што спорт и туризам и све импликације ових делатности најдиректније могу да допринесу економским, културолошким, биолошким аспектима унапређења квалитета живота у нашој земљи.

ДРУШТВЕНА ОПРАВДАНОСТ (КОНЦЕПТА) ФАКУЛТЕТА ЗА СПОРТ И ТУРИЗАМ

Овај План представља образложење оправданости рада установе високог образовања, са називом ФАКУЛТЕТ ЗА СПОРТ И ТУРИЗАМ са промотивним логом: Тимс. Тако основана Установа високог образовања образује кадрове оспособљене за рад у области спорта и физичког васпитања у најширем смислу (рад тренера, педагога, истраживача у спорту, планера просторног инфраструктурног, технолошког развоја кинезиолошке области), као и стручњаке за рад у туризму са посебним нагласком за рад у рецептивном туризму. Тако конципиран још од оснивања, као академска установа високог образовања, Факултет за спорт и туризам образује кадрове у звањима која су по постојећој номенклатури занимања: наставник **спорта и физичког васпитања и менаџер у туризму**. Настава на Факултету је конституисана на три нивоа са три године основног нивоа, две године мастер студија и три године докторских студија, са укупно шест студијских програма. Међуповезаност и интердисциплинарност спорта и туризма су основа да су студијски програми конципирани тако да садрже значајан број заједничких предмета, пре

свега из домена академских опште-образовних предмета, теоријско-методолошких, као и оних предмета који код студената развијају опште способности за стручно обављање посла. Спорт и туризам су као програми образовања повезани кроз активности слободног времена, активности у природи, утицаје спорта и туризма на квалитет живљења и на друге начине. Студијски програми у европском и светском образовном простору који повезују спорт, туризам, рекреацију, активности слободног времена, превенцију болести, односно бригу о здрављу су веома бројни и врло тражени, како од стране студената тако и од праксе.

Разлози за оснивање овако профилисаног факултета произилазе пре свега из **потребе школовања високообразованог кадра** за област спорта, у којем је наша земља постизала и постиже запажене резултате и има одговарајући имиџ, а још увек недовољно квалитетног високообразованог кадра. Други разлог је у потреби обезбеђења кадрова који би допринели бржем развоју и организовању различитих активности слободног времена који би био заснован на истраживањима, теоријским поставкама, потенцијалима за развој. У те активности се могу убројати рекреација, фитнес и велнес активности.

Веза спорта и туризма огледа се и у организацији мањих, великих и највећих спортских манифестација. Од локалних првенстава, преко националних, ширерегионалних и светских првенстава до Олимпијада, као догађаја којима нема конкуренције.

Такође, различити облици туризма који данас бивају све више тражени на светском па и домаћем тржишту, као што су спортски, активни, омладински, културни, здравствено-превентивни или здравствено-лечилишни су управо оне активности које траже од стручњака који би се бавили њиховим организовањем познавање интердисциплинарних области из спорта, туризма, велнеса, биолошко-медицинских, али и друштвених наука, као и неопходних организационих наука (менаџмента и маркетинга), које су и обухваћене наставним планом Факултета.

Спорт и туризам, који су у сфери услуга не могу више да буду вођени спонтано у организацији за то случајно формираних тимова. **Савремени тржишни услови захтевају да се у спорт и туризам укључе високо образовани кадрови** који познавајући спорт и туризам као изворне области, познају још и психологију, теорију здравог живљења, теорију слободног времена, маркетинг и менаџмент, информатику и сродне дисциплине, које се све заједно могу и морају проучавати на једном месту.

Ценећи ове чињенице иницијатори оснивања овакве установе процењују да би кадрови образовани по планско-програмском концепту коресподентим и стално интерактивним са специфичним потребама праксе за коју се кадрови оспособљавају имали своју тржишну вредност и виталност. Било да се као такви ангажују у постојећим организацијама спорта и туризма или да у форми личне иницијативе мењају стање у потребној мери и по угледу на развијена искуства у окружењу.

ЦИЉЕВИ РАДА ФАКУЛТЕТА

Факултет за спорт и туризам као високошколска академска институција, одређен је да ради у области академског образовања на сва три нивоа студија и да буде ангажован на додатним научним и стручним едукативним пословима у општем циљу подизања сазнања о значају који спорт, туризам, активности слободног времена и генерално квалитетно коришћење слободног времена доприносе општем подизању нивоа и квалитета живљења становништва и подизања научне и стручне заснованости ове области рада и живљења.

Квалитетно и у складу са специфичним индивидуалним потребама организовано и реализовано слободно време и место које у томе имају спорт, физичко вежбање, креативно и

осмишљено коришћење слободног времена и туризам су основа на којој је Факултет Тимс засновао своју идеју рада.

Специфичност и друштвена оправданост везе спорта и туризма је показана у бројним документима светских организација (WTO, Олимпијски комитет, 2004.г. је била година Спорта и туризма, а тада је и формиран Тимс). Такође у документима и политици развоја наше земље ове две области људског деловања се увек налазе на високом месту по важности, средствима која се издвајају и плановима. Реализација и ефекти су за сада много мањи од очекиваних, те је то управо простор у којем Факултет својим радом, резултатима и студентима жели да допринесе општем друштвеном и економском развоју, развоју малог и средњег предузетништва, развоју боље сарадње са суседима у региону и утицају на подизање квалитета и стандарда живљења.

Факултет за спорт и туризам остварује циљеве **реализацијом планираних курикулума** којима студенти добијају потребна знања, израдом пројеката, истраживањима и објављивањем њихових резултата. У том циљу Факултет редовно преиспитује постављене циљеве, упоређује резултате са сазнањима светске науке и образовног процеса и иновира наставну грађу, методе рада, а по потреби и наставне предмете.

ЦИЉЕВИ РАДА ФАКУЛТЕТА У ОБРАЗОВАЊУ КАДРОВА ЗА СПОРТ И ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Нови Сад и регион Војводине карактеришу се релативно богатом културолошком баштином посебно у области спорта. Разграната просторна инфраструктура како у регистрованом такмичарском спорту тако и у рекреативном спорту, као и релативно велики проценат укључености различитих социоузрасних категорија потврда су израженог сензибилитета становништва Војводине у односу на различите спортске физичке активности у слободном времену.

У наведеним чињеницама препознаје се и шанса и обавеза да се кроз спорт, уважавајући га као једну од темељних одредница културе живљења генерално и вредносну позицију спорта у нашој Заједници посебно, оствари читав низ васпитних утицаја који би за последицу требало да имају: стицање свести о значају свакодневног физичког вежбања, као услова здравог начина живота, живота без дроге, цигарета, вишка телесне тежине и осталих лоших навика, што за последицу има нарушавање здравља. Затим не мање вредности које би се физичким, спортским васпитањем могле остваривати су: васпитање у духу толеранције, фер плеја, етичности, уз јачање властите сигурности и вере у себе.

Ове васпитне циљеве као последице физичког вежбања је иначе немогуће остварити у неком другом сегменту организованог друштва, будући да таквог континуитета и такве свакодневне фреквенције организованог физичког вежбања и нема.

Значај, и вредности спорта и физичког вежбања у свакодневном животу савременог човека, са једне стране и обавеза да се услови за такво вежбање и остваре у једној друштвеној регији дефинисани су читавим низом ставова, одлука и повеља многобројних светских организација, држава и Европске уније. За потребе овог документа издвајају се следећи ставови:

Светска здравствена организација (WHO) је своје ставове према физичкој активности и спорту исказала у саопштењу под називом "Здравље и развој кроз физичку активност и спорт" (Health and Development Through Physical Activity and Sport 2003). Ставови WHO су врло експлицитни када се тврди да се здравље и благостање човека могу побољшати физичким активностима и спортом. У том смислу WHO указује да најмање пола сата умерене телесне активности какво је брзо ходање, довољно да резултира значајним добробитима који ће се повећати са повећањем трајања и (или) интензитета вежбања. Истиче се да правилне телесне активности:

- Смањују ризике од превремене смрти, као и ризике од смрти због срчаног или можданог удара, што се сматра одговорним за једну трећину свих смртних случајева.
- Смањује ризике за развој срчаних оболења, ризике за оболевање од шећерне болести III типа, као и ризике за појаву карцинома дебелог црева за 50%.
- Помаже да се предупреди, или смањи повишен крвни притисак од чега болује око 20% људи у свету.
- Помаже да се предупреди, или смањи остеопорозу, нарочито код жена код којих ризик од прелома врата бутне кости смањује и до 50%.
- Смањује ризике од појаве бола у доњем делу кичменог стуба.
- Унапређује психолошко стање, смањује стресс, анксиозност и осећај депресије и усамљености.
- Помаже превенцији и контроли ризичног понашања, посебно у популацији деце и омладине, као што је уживање дувана, алкохола и других супстанци, нездрава исхрана или насилно понашање.
- Помаже у контроли телесне масе и смањује ризике од развоја гојазности за 50% у односу на људе са седентарим животним стилем.
- Помаже у изградњи и одржавању здравих костију, мишића и зглобова.
- Побољшава опште стање и снагу људи са хроничним оболењима и стањима.
- Помаже у третману болних стања као што је бол у леђина или колену.

WHO упозорава (Глобал Стратеги он Диет, Пхусицал Ацтивити анд Хеалтх 2004) да поред унапређења здравља и општег функционалног стања, телесне активности као што су ходање, вожња бицикла, игра или плес, могу да значајно унапреде функционисање појединца на социјалном, па и на економском плану. На тај начин се смањују трошкови здравствене заштите, повећава продуктивност, повећава ефикасност школског система и смањује одсуствовање са посла. Такође се констатује (Редуцинг Рискс, Промотинг Хеалтху Лифе-Тхе WORЛД ХЕАЛТХ РЕПОРТ 2002) да се у многим земљама значајан део трошкова здравствене заштите односи на санирање и третман стања повезаних са недовољном телесном активношћу и гојазношћу.

Према статистикама WHO (Воркинг тогетхер фор хеалтх-Тхе Ворлд Хеалтх Репорт 2006) недовољна физичка активност се сматра одговорном 1.900.000 смрти у свету годишње.

Генерална скупштина УНЕСЦО је 21.11.1978. године донела МЕЂУНАРОДНУ ПОВЕЉУ О ФИЗИЧКОМ ВАСПИТАЊУ И СПОРТУ којом упражњавање телесног васпитања и спорта проглашава основним правом за сва људска бића, преко потребног за пун развој личности (чл. 1.). Овом повељом се предвиђа да се слобода физичког развоја, интелектуалних и моралних снага кроз телесно васпитање и спорт мора гарантовати у оквиру образовног система и кроз друге аспекте друштвеног живота (Интернатионал Цхартер оф Пхусицал Едуцатион анд Спорт 1978).

Повеља предвиђа да се свакоме мора пружити могућност да у складу са националном спортском традицијом, упражњавањем телесних активности и спорта, развијајући телесне способности, досегне ниво спортских достигнућа у складу са надареношћу. За спровођење одредби Повеље задужују се државни званичници и невладине организације који треба да својим активностима допринесу доношењу одговарајуће легислативе, материјалне помоћи, фискалних олакшица и других мера усмерених на повећање заступљености едукационо вредних спортских активности.

Иако је политика Европске уније усмерена на брисање националних разлика, Европа је заузела став да је исказивање националних осећања дозвољено практично само у области

спорта. На тај начин ову област Унија у значајној мери оставља у надлежности својих чланица. Упркос таквом одређењу Европа има већи број докумената који се директно односе на област спорта (више од 150 прописа и аката), међу којима су: Европска спортска повеља (Тхе Ревисед Еуропеан Спортс Цхартер 2001), Анти допинг конвенција (Анти-Допинг Цонвенцион 1989), Европска конвенција против насиља на спортским манифестацијама (Еуропеан Цонвенцион он Спецтатор Виоленце анд Мисбехавиоур ат Спортс Евентс анд ин Партицулар ат Фоотбалл Матцхес 1985), Кодекс спортске етике, Европска повеља о спорту за све (Еуропеан Спорт фор Алл Цхартер 1975), Европска урбана повеља (Еуропеан Урбан Цхартер 1992), кулминира текстом који се налази у нацрту Европског Устава и Лисабонског споразума (Цонститутион фор Еуропе 2004; Драфт Треату амендинг тхе Треату он Еуропеан Унион анд тхе Треату естаблишинг тхе Еуропеан Цоммунити 2007).

Европски Устав у свом пречишћеном тексту (Цонсолидатеd версионс оф тхе Треату он Еуропеан Унион анд тхе Треату он тхе фунџионинг оф тхе Еуропеан Унион 2008) предвиђа да надлежности Уније обухватају подржавање, координацију и допуну деловању земаља чланица ЕУ на европском нивоу у заштите и побољшања људског здравља, областима индустрије, културе, туризма, образовања, професионалног усавршавања, питања младих, СПОРТА, грађанске заштите и административне сарадње (чл. 6.).

Унија ће доприносити унапређењу Европских спортских питања, узимајући у обзир посебну природу спорта, његове организације засноване на добровољним активностима и његове друштвене и образовне функције (чл. 149. ст. 1.) . Поред тога активности Уније ће бити усмерене на развој европске димензије спорта унапређивањем праведности и отворености у спортским такмичењима и сарадњом између тела одговорних за спорт, и заштитом телесног и моралног интегритета спортиста и спортисткиња, посебно најмлађих (чл. 149. ст. 2. тач. 7.) . Унија и земље чланице, а посебно Савет Европе ће подстрекавати сарадњу са трећим земаљама и надлежним међународним организацијама на пољу образовања и спорта (чл. 149. ст. 3.).

Програм су спровели УНФИП Фонд за међународну сарадњу УН и УНЕСЦО као водећа агенција УН задужена за област спорта у сарадњи са ИЛО-Међународном организацијом рада, ВХО-Светском здравственом организацијом, УНДП-Програмом за развој УН, УНВ-Програмом добровољаца УН, УНИЦЕФ-Дечијим фондом УН, УНАИДС-Заједничким програмом против АИДСа УН, УНЕП-Програмом околине УН, УНХЦР-Високим комесаријатом за избеглице УН.

Генерална скупштина УН је 2000. године донела Миленијумску декларацију (Униџед Натсионс Милленниум Децларатион 2000) којом се дефинишу стратешки задаци које ОУН у новом миленијуму треба да реши. Овај документ препознаје спорт као један од значајних фактора "унапређења мира и међуљудског разумевања".

Дакле, развијени свет препознаје право на физичке активности и спорт као једно од неотуђивих људских права и као такве ове активности сврстава у основне цивилизацијске вредности и уграђује у политике које имају за циљ хуманизацију и побољшање квалитета живота појединаца.

Истраживања спроведена у иностранству указују на чињеницу а је све већи број људи свестан потребе за телесним активностима. Тако истраживање спроведено 2000. године (Армстронг ет ал., 2000) у Аустралији указује да преко пола популације (57%) има довољан ниво физичких активности потребан за постизање позитивних здравствених ефеката и да мање од трећине популације (29%) партиципира у неким телесним активностима, али у

недовољном обиму. Довољан ниво физичких активности аутори дефинишу као најмање 2.5 сата физичке активности недељно (нпр. 5 пута по 30 мин). Седентарна група телесно неактивних људи се у овом истраживању процењује на око 15%. Ове податке аутори карактеришу као поражавајуће, пошто је телесна неактивност опште прихваћена као бихевиорални фактор ризика који значајно доприноси лошијем здравственом статусу, повећаном ризику од хроничних болести и вишој смртности без обзира на узроке. Поред тога су све бројнији докази који телесну неактивност доводе у везу са већим бројем оболења, а посебно са кардиоваскуларним болестима, дијабетесу типа ИИ, остеопорози, неким малигним оболењима, депресији и мишићно скелетним поремећајима. Обзиром на могућност значајног утицаја на телесну неактивност као фактор ризика, указује се на потребу промена у овој области кроз политике које држава води у области здравства, спорта, окружења, итд. (Армстронг ет ал., 2000, Бауман анд Алл, 1999, Бауман анд Еггер, 2000, Бауман анд Смитх, 2000, Блаир анд Алл, 1995, Матхерс ет ал., 1999, Степхенсон анд Алл, 2000).

Процењује се да у Аустралији телесна неактивност долази на друго место након конзумирања дувана, по одговорности за настанак болести. Телесна неактивност сама за себе је узрок преко 7% свих оболења, овоме треба додати посредне узроке какви су прекомерна тежина и гојазност који се сматрају додатно одговорнима за око 4% укупних оболења, а који у суштини представљају последицу прекомерног уноса калорија исхраном које нису балансиране у складу са поребама организма (Матхерс ет ал., 1999). Коначно, око 18% свих регистрованих смртних исхода су последица неактивности те као такви могу да буду избегнути.

Наведени подаци имају и своју економску консеквенцу. Трошкови здравствених услуга које представљају последицу телесне неактивности у Аустралији се процењују на око 377.000.000\$ годишње. Анализе су указале да 1% повећања броја становника који довољно партиципирају у телесним активностима за последицу има уштеде од око 4.000.000\$ на здравственим услугама (Степхенсон анд Алл, 2000).

Из наведених ставова произилази следећа порука: спорт није само постизање резултата, посебно оних који би као циљ оправдавали и она средства која кумулативно могу бити и штетна. Речју, наведени ставови упућују да је спорт један значајан феномен који заслужује и подразумева велику пажњу заједнице.

Логично је поставити питање импликације духа наведених ставова на ставове наше Заједнице. Ако би се ти ставови процењивали кроз очекивану компетентност по образовању кадрова интегрисаних у спорт у духу номенклатуре образовних профила Министарства просвете и пошто се констатује да је очекивана образовна компетентност стручних кадрова у спорту струковно образовање, онда се ставови наше Заједнице према овој области не могу сматрати напредним. Било би дакле логично инсистирање на академској образовној компетентности кадрова интегрисаних у спорт који пројектују и остварују један толико комплексан и друштвено користан концепт васпитно образовних утицаја на различите социоузрасне категорије становништва.

Нажалост у актуелној транзицији непосредна пракса још више угрожава очекиване и прокламоване васпитне вредности физичког вежбања јер, пословима управљања, развојем, програмирањем... баве и: правници, архитекте, информатичари, и читав низ кадрова других струка, дакле без образовања у духу предходних ставова али и они без било каквог образовања. Оваквим пословима баве се и кадрови оспособљени за педагошки рад у образовним институцијама (наставници и професори физичког васпитања), јер се олако успоставља претпоставка: ако је неко оспособљен за рад у школама, онда може бити способан за рад у свим осталим организацијама. Наравно, случаја да су кадрови оспособљени за рад у спорту ангажовани у школама готово да и нема.

Оцену да би таква пракса и такви ставови морали да се мењају, посебно у нашој средини која је поносна на своје спортске резултате, подржава и преглед праксе у том сегменту односа

према вредностима спорта у једном броју земаља у нашем окружењу. Тако на пример: *Самит министара одговорних за образовање и спорт у ЕУ и ресорни комесар ЕУ су усвојили заједничку декларацију којом указују на потребу да се након успешне реализације програма "2004. Европска година образовања кроз спорт", и на даље настави са подизањем пажње едукационих институција, званичника, и спортских организација са циљем указивања на друштвене и едукационе вредности спорта и његов значај за европљане.*

Резолуцијом донетом на 58. заседању Генералне скупштине УН 2005. година је проглашена за Међународну годину спорта и телесног васпитања (Броџуре он Тхе Интернационал Уеар фор Спорт анд Пхусиџал Едуџатион 2005). Квалитетна едукација је кључна компонента циљева активности Образовање за све (Едуџатион фор алл - ЕФА). Ова активност се у значајњ мери базира на унапређењу физичког васпитања и спорта и не може се постићи ако се физичко васпитање и спорт маргинализују. Међународна година спорта и физичког васпитања у 2005. је имала за циљ подизање пажње о потреби да се поправи положај улога и статус физичког васпитања и спорта у школском систему, што представља кључни допринос квалитетном образовању.

Из разлога обавезе да се за потребе спорта образују компетентни кадрови, оспособљени да разумеју укупност вредности таквог спорта, оспособљени да креирају и реализују и стручни и педагошки рад утемељен на изворним вредностима утемељеним у презентованим актима, овај Факултет као свој главни циљ академских студија на сва три нивоа образовања опредељује образовање компетентних кадрова за потребе физичког васпитања и спорта.

У том смислу дизајнирани су студијски програми: трогодишње студије физичког васпитања и спорта на првом и двогодишње студије спорта на другом степену академских студија и студије науке физичког васпитања и спорта (кинезиологије) на трогодишњим докторским студијама. Генерално ове студије карактерише:

- образовање кадрова компетентних да интегришући знања из различитих области пројектују и реализују процесе васпитања спортом младих;
- образовање кадрова компетентних у пословима интердисциплинарног управљања развојем антрополошких карактеристика од којих зависи резултат у спорту не занемарујући основне етичке принципе;
- образовање кадрова компетентних да својим знањима и способностима промовишу позитивне вредности процеса вежбања у функцији здравља и способних да такве процесе и реализују.
- Овако постављени циљеви подразумевају :
- стални мониторинг праксе других, сличних, релевантних образовних установа,
- комуникацију са организацијама и асоцијацијама у којима се таква активност реализује,
- истраживачки рад и научноистраживачки рад
- стални мониторинг компетентности дипломираних кадрова у непосредној пракси.

Један од задатака јесте и промотивна, афирмативно-едукативна делатност. Односи се на афирмисање вредности значаја и обавезе интегрисања специфично дозираних садржаја спорта у свакодневни живот људи свих узраста, различитих способности укључујући и особе са посебним потребама.

Овај задатак ће се обављати кроз:

- a) организацију семинара, саветовања, трибина,
- b) неформалне програме оспособљавања и усавршавања постојећих кадрова,
- c) кроз афирмацију резултата истраживања која указују на бенефит физичких активности интегрисаних у живот савременог човека, афирмисање промене свести о спорту младих по којој је основни циљ резултат и то кроз промотивне наступе и писане брошуре.

Основна мера успеха укупне образовне делатности Факултета у области спорта јесте интегрисање дипломираних студената у стручан педагошки рад. Они се у духу на факултету стечених знања могу сматрати компетентним за рад у:

- државним организацијама: секретаријатима, управама,
- стручним установама којима је поверена брига о превентивном здравственом васпитању,
- спортским организацијама усмереним на рад у рекреативном спорту, такмичарском спорту или спорту младих, у „фитнес” или “велнес” центрима, у васпитним установама и другде.

Факултет ће једном у три године правити прегледе тржишног позиционирања својих свршених студената. Кроз овај задатак циљ ће бити добијање повратних информација о ваљаности структурираних курикулума. Дакле, циљ ће бити оцена у којој мери су се свршени студенти после сва три степена образовања компетентно снашли у непосредној пракси. За критеријум вредновања компетентности дипломираних студената у непосредној пракси биће пројектоване компетенције након неког од савладаних студијских програма, а који генерално подразумевају

- после I степена: компетентност у разумевању проблема, оспособљеност за стављање проблема у шири друштвени контекст и оспособљеност за ефикасно препознавање најоптималнијих решења за дату ситуацију и оспособљеност за комуникацију утемељену на педагошким вредностима опште и специфично релевантним за област физичке културе
- после II степена: оспособљеност за решавање комплекснијих проблема у не стандардним ситуационим условима, оспособљеност за истраживачки приступ у решавању специфичних проблема у пројектовању или реализацији педагошких процеса управљања технолошким процесима у физичкој култури...
- после III степена: оспособљеност за креирање нових модела, за утврђивање нових законитости које могу да унапреде непосредну праксу или да допринесу бољем разумевању праксе, оспособљеност за пројектовање нових протокола мерења и дијагностике укључујући и информационо-комуникациону технологију у евалуацији ефеката физичког вежбања, за интегрисање у међународне истраживачке пројекте.

Шире друштвено посматрано овај Факултет је препознао значај физичког вежбања и вредности вежбања, без обзира у ком појавно-манifestационом простору се он манифестује и у том контексту значај оспособљавања компетентних кадрова који ће доприносити да се хипотетске вредности вежбања стварно интегришу као предпоставка квалитета живота различитих циљних група становништва. У том духу декларисана је и основна МИСИЈА И ЦИЉ Факултета: Као мисија Факултета која се кроз студијске програме **физичко васпитање и спорт** афирмише јесте **промоција и афирмација укупних антропогених вредности физичког вежбања свих социоузрасних категорија становништва, као елемента или предпоставке квалитета живљења.**

У том смислу циљ Факултета је: **образовања кадрова који ће бити стварно компетентна и ауторитативна предпоставка остваривања генералне мисије Факултета.** Комплементарно са основним циљем а на коме се кључно темељи мисија ФАКУЛТЕТА јесте допринос научном утемељивању ВАСПИТАЊА И СПОРТА као научне дисциплине, односно афирмисање КИНЕЗИОЛОГИЈЕ као добре појмовне одреднице утемељених напора да се физичко вежбање, манифестно усмерено ка општем развоју антропомоторике или њеном очувању или ка њеним екстремним спортско резултатским вредностима, позиционира као самосвојна наука. У духу овога циља посебно је значајна афирмација опште културних и васпитних вредности физичког вежбања у сва три манифестно усмерена подручја и реалних биолошких, економских, политичких и социолошких импликација.

ЦИЉЕВИ РАДА ФАКУЛТЕТА У ОБРАЗОВАЊУ КАДРОВА ЗА ТУРИЗАМ

Туризам је једна од људских делатности која има веома брз тренд развоја у свету, али и код нас. Нудећи људима услове за садржајно коришћење слободног времена у просторима који својим природним и друштвеним карактеристикама, као и специфичношћу материјалне базе чине за себе атрактивност, туризам је постао изазов и као бизнис и као простор за садржајну, релаксирајућу, привремену промену места боравка.

Различити облици туризма који данас бивају све више тражени на светском па и домаћем тржишту, као што су сеоски, спортски (и тзв. Активни-адвентуре), културни, манифестацијски, здравствено-превентивни или здравствено-лечилишни и омладински, су управо оне активности које траже од стручњака који би се бавили њиховим организовањем познавање интердисциплинарних области из спорта, туризма, велнеса, биолошко-медицинских, али и друштвених наука, као и неопходних организационих наука (менаџмента и маркетинга), те економских и правних (економија, финансије, предузетништво, етика и право) које су и обухваћене наставним планом Факултета.

Туризам се у смислу образовних процеса може посматрати са више аспеката: хуманистичког (психосоцијалног), географског, културолошког, друштвеног и економског... јер туризам је потреба савременог човека, за туризам треба да постоје одговарајући географски (природни и створени) услови. Туризам је и друштвени процес јер подразумева интеракцију различитих средина, култура, а подразумева се да је туризам и економски процес. На факултетима у свету, Европи и код нас постоје различито конципирани програми за стицање знања потребна за рад у туризму. Сви они имају неки од ових аспеката.

Полазећи од ових претпоставки и друштвене оправданости *Факултет поставља следеће циљеве образовања специфичне за област туризма.*

Туризам и слободно време су постале области и привредне гране са најбржим темпом развоја у свету, али се тренд веома брзо проширио и на нашу земљу. Основни проблем све експанзивнијег раста је недостатак стручних кадрова што је велики проблем у туристички развијеним дестинацијама, али је као такав приметан и у Србији и њеном окружењу. Квалитетна едукација у области туризма и слободног времена представља одговор на интезиван развој туризма. Студијски програм је конципиран тако да је пратио трендове образовања у свету и у Европи, а у нашој земљи је позициониран тако да не представља конкуренцију ни једном студијском програму. Наша земља, али и цела Европа па и свет планирају развој туризма као једну од оних привредних грана које су у могућности да валоризују и унапреде многе природне и антропогене ресурсе које није могуће другим делатности. Туризам и додирне активности и делатности слободног времена су развојна шанса пограничних, руралних и недовољно развијених простора који су сачували своје изворне вредности. У том смислу студенти на овом студијском програму ће бити оспособљени да се пре свега запошљавају у срединама из којих долазе и да им главни циљ и задатак рада буде развој свог окружења, кроз пласман туристичких производа другима, па и странцима. Профилисан је тако да студентима пружи неопходна знања за послове менаџера, предузетника, али и других стручњака – туризмолога, програмера, консултанта у туризму који ће бити способни да уочавају све димензије и аспекте туризма, да прате кретања у свету и усмеравају развој на дестинацијском нивоу или на нивоу предзећа. Програм омогућава студентима да стекну неопходна знања и вештине потребне за рад у туризму као и креирању различитих производа у области туризма и слободног времена.

Основни циљ студијског програма Менаџмент у туризму је квалитетно школовање стручњака за менаџере у туризму и сродним пословима из простора активности које се одвијају у слободном времену, јер су они и најпотребнији у пракси.

Студијски програм је конципиран тако да пружа основна академска, али и довољно практичних и брзо примењивих знања пре свега за рецептивни туризам који по основним опредељењима наше земље је један од кључних праваца привредног развоја. Нашој земљи су потребни стручњаци који ће умети да на бази потенцијала, и знања које им пружа студијски

програм, крену у процес креирања производа у туризму и то таквог производа који ће бити конкурентан на тржишту. Пројекција из Стратегији развоја туризма Србије до 2015. године је да број директно запослених у туризму од садашњих око 28.000 треба да порасте на 105.000. Из тога произилази да ће у наредних осам година просечно годишње бити потребно школовати близу 10.000 људи из области туризма. Осим тога бројни послови се отварају у сфери ативног и креативног коришћења слободног времена како домаћих становника тако и гостију, односно туриста. Циљ овог студијског програма је да студентима пружи и знања, из сродних области по сопственом избору те да се на тај начин прошири простор и могућности отварања нових профила предузећа и нових радних места. Индустрија туризма и слободног времена је једна од брзо растућих грана привреде у свету, а наша земља има бројне неискоришћене потенцијале. У том смислу, циљ студијског програма је и да обучи студенте како да истражују тржиште и потрошаче у циљу позиционирања нових идеја и да успешно продају производ на тржишту. Студијски програм обезбеђује већи број изборних предмета и могућност студентима да сопственом комбинацијом програма студија профилишу себе као стручњака већ у току студија. То представља и основни циљ студијског програма као и савремене тенденције у европском и светском образовању.

Факултет – Тимс је свој наставни план и програм конципирао тако да се туризам проучава пре свега са феноменолошког, друштвеног и социо-психолошког аспекта имајући у виду занемарени значај који туризам има за квалитет живљења становништва, а такав прилаз није заступљен ни на једном другом факултету у нашој земљи на којој се школују студенти туризма. Та оријентација подразумева да се током студија студенти упознају са људским потребама које их подстичу да се укључе у туризам, а затим са правцима и могућностима пружања таквих услуга у туризму које ће задовољити управо такве потребе, те да се упознају са свим импликацијама које туризам има на социјално, друштвено, а наравно и на економско окружење. То подразумева да студенти на Факултету за спорт и туризам уче о психолошким и физиолошким аспектима човека, о феноменологији слободног времена и теорији здравог живљења које су основа за појављивање туристичке потребе. Изучавају културне, спортско-рекреативне и друге активности које могу бити садржај туристичког боравка. Затим проучавају низ дисциплина које су неопходне за професионално и квалитетно пружање услуга у туризму, као што су етика, комуникологија, анимација, маркетинг и менаџмент. И наравно, свему томе треба додати све оне предмете који пружају знања која су неопходна за одвијање туризма, као што су пословање туристичких агенција, хотелијерство, пословни енглески, е-маркетинг и информатика... итд. Основни циљеви оваквог образовања је подстицање отварања и **развоја малих и средњих предузећа** која би нудила услуге туристима из наше и других земаља, али и услуге из домена услуга слободног времена чији би корисници били домицилни становници. Примери за то су: салаши, вински подруми, креативне радионице старих и нових заната, уметничког стваралаштва, агенције за организацију догађаја у области културе, агенције за организацију активности слободног времена у природи или у објектима у насељима, занатски и креативни центри који могу да нуде услуге учења и упознавања са процесом рада, стварања...

Један од циљева студијског програма за Менаџере туризма је да студента што успешније и брже проведе кроз трансформацију од туристе до туризмолога, те да већ у току студија посматра туризам очима предузетника или стручњака. Кроз овај сегмент студијског програма студенти поред теоријског знања преко практичних предмета, вежби, прексе, летњег рада имају приснији однос са готово свим пословима везаним за туризам и слободно време. Циљ практичног дела студијског програма је да припреми студента за што бржу интеграцију у туристичку привреду.

ОПЕРАЦИОНАЛИЗАЦИЈА ПЛАНА АКТИВНОСТИ

У циљу реализације овако постављених циљева образовања кадрова за потребе високо стручних послова и научног приступа, Факултет као најзначајније поставља следеће циљеве систематизоване кроз одговарајуће области:

ОБЛАСТ	ЦИЉЕВИ
1. СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ	
	• <i>ИНОВИРАЊЕ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА</i> – овај циљ ће бити реализован у процесу реакредитације факултета. Циљ је формирати такве курикулуме који ће пружати знања и вештине за интердисциплинаран приступ студијама спорта и туризма на Тимсу, кроз одређени број заједничких предмета из домена теорије слободног времена, квалитета живљења, социо-психолошких аспеката слободног времена, пружања знања и шансе за развој способности за одговорни рад у спорту и туризму на сложеним програмским и стратешким пословима, као и знања из домена маркетинга, менаџмента, економије, етике и сл.
	• <i>Конципирање таквих студијских програма који ће се методски и теоријски заснивати на савременим принципима трансфера знања</i>, кроз једносеместралне предмете, заступљеност практичних знања, али имајући у виду недостатке у образовању сличних кадрова у нашој земљи, курикулуми треба да садрже и значајан проценат теоријских знања, и истраживачке праксе.
	• <i>Студијском програму докторских студија</i> ће се посветити посебна пажња, укључивањем теоријских, методолошких предмета различитих научних сазнања и оријентација али и који ће бити у функцији успостављања и у нашој земљи научних дисциплина – кинезилогија и туризмологија.
2. ПРОСТОРНИ РЕСУРСИ	
	• У циљу обезбеђења <i>добрих услова за рад студената</i> сем постојећих квалитетних простора, Тимс ће радити на обезбеђењу закупа још око 400м² пословног простора у којем ће се формирати још две учионице за мање групе, као и простор за рад Студентског парламента и студентске кантине, са студентским радиом и седиштем студентских секција – новинарска, спортске, волонтери и сл.
	• У циљу обезбеђења бољих услова за рад нових младих кадрова, Тимс ће обезбедити <i>нове просторије савремено опремене</i> за повећан број сарадника, као и проширење <i>on-line</i> читаонице
	• У циљу обезбеђења услова за научни и истраживачки рад, Тимс, је у току <i>реализације и комплетне опремљености Центра Тимс.лаб</i>, у суседству факултета, на површини од око 170м². Опрема и простор ће се користити за истраживања, наставу дијагностиковања кондиције, физичких карактеристика, психолошких консултација и других облика консалтинг услуга пре свега за спорт, али и за сво становништво, па и туристе у оквиру нових пројеката који су у плану да Тимс покрене.
	• Планира се <i>набавка још већег броја компјутера он-лине повезаних</i>, за потребе читаонице, сарадника и хола за студенте.
	• <i>Планира се и набавка нове опреме за музички и радио студио</i>, који ће бити у

	функцији озвучења целог простора Тимса, за секције и креативне активности студената, као и за наставу из изборних предмета из културе.
	• Даље ће се радити на <i>набавци нових библиотечких наслова</i>, набавци стране и домаће литературе, електронских записа из свих мултидисциплинарних области.
3. СТУДЕНТИ	
3.1. БУДУЋИ СТУДЕНТИ	• Остати на <i>малом обиму студенских група</i> како би се остваривали постављени циљеви квалитета рада, метода рада и удобности студирања студената.
	• <i>Критеријумима уписне политике</i> привлачити оне студенте који ће свесним избором желети да студирају мултидимензионалне и интердисциплинарне аспекте спорта или туризма, те да своју професионалну каријеру заиста и заснују у овој области, како би се кроз њихов рад и радно ангажовање остваривали циљеви Факултета који се односе на подстицање оправданости стручно-научног приступа и мултидисциплинарног приступа у овој области. Уписном политиком за мастер и докторске студије стимулирати упис оних студената који имају склоности за научни и истраживачки рад, жељу и способности, па и искуства у јавном наступу, учествовању у међународној размени, пројектима, који су већ показали интересовања и резултате за истраживачки рад, науку и јавно публиковање резултата. Ово због тога да факултет заједно са таквим студентима буде актер у развоју спорта и туризма као научних дисциплина по угледу на међународно окружење.
	• <i>Привлачити и стимулирати на студије и рад студенте</i> који поседују или желе да развију креативне способности неопходне за одговорни рад у предметној области, као и оне који су већ имали искуства у раду у области спорта и туризма (спортисте, тренере, туристичке водиче, аниматоре, волонтере, активисте...).
	• Из ових циљева проситичу задаци: ○ да се јасно дефинишу критеријуми уписне политике који ће подразумевати такве тестове, бодовање и проверу знања и способности који ће дати као резултат одабир управо таквих кандидата. У том смислу избегавати тестове који траже репродукцију знања и препознавање, већ ставове, општа знања, циљеве, очекивања, мотивационо писмо, психо тестове и сл. ○ да се критеријуми уписне политике морају јасно оглашавати у јавности путем различитих медија; ○ да се на развоју таквих способности ради већ са средњошколцима, потенцијалним студентима, организовањем радионица, акција, прикључивањем у догађаје факултета, дружења са студентима и сл.
3.2. СТУДЕНТИ ТИМС-а	• Стално радити на обезбеђењу <i>добрих просторних и техничких услова за квалитетно студирање</i>. То подразумева и даље одржавање високог нивоа чистоће, удобности, пријатности простора у којима се студенти крећу – учионице, хол, собе за креативне радионице и секције, библиотека, читаоница, интернет куќак, компјутерска учионица, простор испред факултета... Цео простор даље опремати потребним училима и техничким помагалима, мада већ и сада садржи све што је студентима потребно – компјутере, видео бимове, звук и посебни светлосни ефекти, табле, итд.
	• Обезбедити <i>Студентском парламенту одговарајући простор</i> за квалитетан и ефикасан рад. Факултет ће до почетка 2008-2009г. опремити и радни кабинет за студентски парламент са компјутером и интернет везом. Такође се ради на опремању «студентске канине» одн. простора у коме ће студенти, наравно без дима и алкохола, моћи да се одморе, комуницирају, да поједу нешто и освеже се пре, између и након наставе.
	• Центар за развој креативности <i>«Тимс идеја»</i> и Студентски парламент ће и даље у тесној сарадњи користити опрему и радити на развоју креативности кроз радио,

	новинарску, музичку, фото и друге секције, чији се резултати јавно оглашавају у изложбеном кутку, на таблама у простору, на интернет страницама и другде.
	Циљ је и да студенти формирају своју Радио-емисију која ће се пуштати и простору факултета, да формирају и дистрибуирају часопис <i>«Тимс диван»</i>, да се креира и пушта радио-емисије Студентског парламента, да се редовно двомесечно постављају изложбе различите тематике из области спорта и туризма.
	Даље ће се подстицати оснивање и рад <i>спортских</i> секција, њихово укључивање у систем такмичења осталих факултета (у који су већ укључени и постижу завидне резултате), ради развоја колективног духа, јачање кондиције, другарства, здравог односа према животу.
	<i>Даље радити на организовању рекреативних активности студената</i>, организовањем активности у природи, укључивањем у спортка јавна такмичења планинара, бициклиста, у крос-оријентирингу, и другим активностима у граду, али и у окружењу.
	Постицати студенте на повезивање са другим студентима сродних факултета и других универзитета, и укључивање у различите форме окупљања, такмичења, смотри – студената туризма, спорта, менаџера и сл.
	Подстицати студенте и омогућити услове за формирање и рад студентских организација – <i>«друштва»</i> или <i>«клубова»</i>, у којима би студенти развијали истраживачки рад, радили пројекте, остаривали међународну размену студената.
	Радити заједно са Студентским парламентом на подизању опште и културе живљења студената – укључивањем студената у културне догађаје, организовањем културних манифестација, организовањем филмских вечери, дебата, гостовања јавних личности из свих сфера живљења, организовањем истраживања, анкетања, и објављивањем тих резултата из области квалитета живљења, културних догађаја, мултикултурализма, различитих глобалних процеса...
	Даље радити на организацији и развоју Студентске научно-истраживачке конференције <i>«Smile»</i>, која већ има традицију, имиџ и на коју су се већ и до сада укључивали студенти из преко 15 земаља и два континента, и са преко 30-так факултета из свих додирних области са спортом и туризмом.
	Подстицати студентске иницијативе које ће као циљ имати пословне пројекте као вид и подржавати тако настале организације и њихове акције а све у циљу развоја предузетничког духа и самозапошљавања.
4. НАСТАВА И НАСТАВНИЦИ	- Компетентно образовање – остварење овог генералног циља подразумева пре свега обезбеђење довољног броја квалитетних, компетентних наставника и младих сарадника који по својим квалификацијама, способностима и стилу рада могу да реализују постављене циљеве Факултета. У том смислу даље ће се радити на реизбору наставног кадра и пријему нових наставника, како би се превазишао тренутни недостатак. - План је да већ у току поступка иновирања наставних програма, а најкасније до почетка школске 2008-2009. г., се ангажује одређени број нових недостајућих кадрова
	- Имплементација знања у образовни процес – је циљ на коме ће се веома интензивно радити. У том циљу задаци би били: - Организовање радионица, дискусија и размена искустава око наставних метода које се подразумевају у савременом образовању; - Упознавање професора са начелима болошког процеса и исходима које савремено образовање треба да има и у том смислу упознавање са задацима које професори имају у том процесу; - Стална провера рада и исхода учења, анализом анкета које спровode студенти, и самоевалуацијом од стране наставника.

	Укључивање у процес наставе <i>гостујућих професора из земље и међународног окружења, и искусних практичара</i>, менаџера, истраживача из праксе спорта и туризма који би студентима преносили своја искуства, а са наставницима размењивали своја знања и резултате рада.
	Подстицање наставника и сарадника на благовремено <i>обезбеђење потребних учила за рад студената</i>. Редовно објављивање скрипти, грађе за приему испита, превода најзначајнијих књига и радова, израда презентација са актуелним информацијама и подацима који би били доступни студентима.
	<i>Обезбеђење одређеног броја уџбеника</i>. Најквалитеније материјале, који задовољавају стандарде уџбеника објављивати као уџбенике.
	Стимулисање наставнике за <i>е примењена истраживања</i>, уз укључивање студената, нарочито са II и III нивоа студија у циљу креирања факултетске базе информација, .
	Обезбеђење довољно квалитене <i>сарадње са организацијама из праксе</i> у којима студенти могу да контролисано и планирано реализују стручну, истраживачку или научну праксу. У том смислу прошириће се број организација са којима ће Факултет имати потписане споразуме о сарадњи – спортски савези, клубови, спортски центри, туристичке агенције, хотели, смештајни објекти, туристичке организације општина, предузећа, агенције или удружења грађана који обављају делатност пружања услуга у туризму, активностима слободног времена (салаша, вински подруми, фондови, кластери, планинари, клубови за активности у природи...)
	Не мање значајан циљ факултета је и <i>обезбеђење позитивних и колегијалних односа у колективу</i>, уз подстицање разумевања, толеранције, дружења унутар колектива. У том циљу Факултет ће и даље организовати дружења чланова колектива уз присуство чланова породица запослених поводом празника, значајних датума факултета, организовање излета, екскурзија, зимовања, одржавање седница органа управљања ван седишта факултета, у природи и сличних активности.
	. Факултет ће и даље неговати моралне и етичке норме понашања: дефинисањем етичких кодекса, формирањем етичког одбора, чиме ће се допринети подизању културе комуницирања, вербалног и невербалног.
5. НАУКА И ТРАНСФЕР ЗНАЊА	Развој науке, научне продукције и јавног презентовања научних резултата је један од веома важних, до сада недовољно афирмисаних циљева на Факултету. Формални услови су управо реализовани акредитацијом Факултета за научну делатност и добијањем Решења од надлежног Министарства науке. За ову област је урађена и посебна стратегија развоја и програм научно истраживачког рада.
	Стимулисати професоре и сараднике на континуирано укључивање у истраживачке, научне и друге пројекте, објављивање научних радова и јавно презентовање резултата.
	Један од првих циљева који се управо реализује је формирање <i>Часописа «Tims.Acta»</i>, чији је први број управо у току припреме. Редакција часописа је интернационална, а циљ је да часопис објављује радове по свим стандардима научних часописа који су високо котирани, и то како наставника и сарадника Тимса тако и научних радника из међународног окружења.
	Тимс ће се нарочито ангажовати на афирмацији и конституисању две основне научне дисциплине – Кинезиологија и Туризмологија, али и интердисциплинарне области «наука слободног времена» - (leisure science)
	У циљу трансфера резултата научних и примењених истраживања, трансфера знања у праксу Тимс ће радити на <i>аплицирању или пројектовању различитих пројеката у националном или међународном окружењу</i>, код министарстава, покрајинских секретаријата, код националних или фондова европског и ваневропског окружења. У

	те пројекте ће укључивати све наставнике, сараднике и студенте на мастер и докторским студијама.
	• Такође у циљу трансфера знања Тимс ће и даље бити део привредног развоја укључивањем својих знања и кадрова у процесе <i>едукације радника у спорту и туризму</i> из различитих области – анимација, туристички водичи менаџмент у туризму и спорту, дестинацијски менаџмент, предузетништво, инструктори различитих спортских области итд.
	• Тимс ће и даље радити на <i>трансферу знања у спорту и туристичкој привреди</i>, као део формираних фондова, кластера, удружења грађана, а радиће и даље на стимулисању нарочито младих и својих бивших студената на предузетништво и развој спорта, туризма и активности слободног времена програмирањем нових предузећа, израдом стратегијских планова, бизнис или маркетиншких планова, реинжењеринга, а све у циљу подизања значаја и места спорта, туризма и активности слободног времена за бржи развој земље.
6. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА	• Међународна сарадња је једна од веома значајних активности сваког факултета па и Тимса. У наредном периоду наставиће се са успостављањем <i>нових контаката</i> пре свега са научним и образовним институцијама из земље и међународног окружења. • Циљ је у наредном периоду остварити реалну сарадњу у смислу: ○ размене студената свих нивоа студија, ○ размену професора и научних радника, у делу гостујућих професора на предавањима, али и ○ укључивању и размени сарадника на међународним пројектима.
	• Тимс ће пратити дешавања у смислу повећаних могућности академских, истраживачких институција код аплицирања за <i>међународне пројекте</i>: ○ Тимс, са седиштем у регији Војводина као суседној регији Европске уније, има добру позицију, али и реноме и искуство за израду и конкурисање за Интеррег пројекте, где се појављујемо као ИПА партнери; ○ Тимс већ ради, а појачаће активности на конципирању нових истраживачких пројеката којима се може аплицирати код фондова Европске уније, или ван Европе, а у којима ће наступати са партнерима са којима већ има потписане споразуме о сарадњи или са новим партнерима.
	• Тимс ће се посебно ангажовати на реализацији идеје о укључивању у <i>ЦЕЕПВС програм</i> међународне размене студената, наставника и идеја. Циљ је да се формира тројна мрежа са Факултетом «Turistica» из Порторожа и Факултетом за туристички и хотелски менаџмент из Охрида, а нагласак ће бити на конституисању Летње школе туризма у Порторожу.
	• Тимс ће и даље радити на реализацији међународних пројеката у које је већ укључен, у овину АТЛАС асоцијације, истраживања «Leisure landscape», и иницирања нових истраживања и сарадње.
7. КВАЛИТЕТ	• Квалитет рада и стална контрола квалитета је један од битних циљева и рекли бисмо стил рада. У циљу реализације тог циља Факултет ће: ○ Формално формирати комисију за квалитет (која већ и сада ради), која ће редовно пратити квалитет реализације наставе, квалитете учила. Која ће спроводити редовне и ванредне анкете и евалуације ставова студената о квалитету наставе и генерално рада Факултета, ○ Комисија ће редовно спроводити самоевалуацију квалитета рада и наставе посебно, и вршити анализе добијених резултата, ○ Комисија за квалитет ће о тим резултатима редовно обавештавати управу Факултета, објављивати резултате у јавност путем интернет презентације и огласних табли, ○ Комисија ће иницирати и предлагати мере за унапређење квалитета рада,

	отклањање недостатака, унапређење поступка евалуације и сл.
8. ЈАВНОСТ У РАДУ	• Основни принцип рада Тимса је да је рад јаван и транспарентан. По принципима бренд-менаџента услужна делатност, којој припада и образовање, је у суштини отворен за корисника услуге, и квалитет рада и резултати подједнако зависе од воље и способности и корисника услуга, студената, и од наставника и управе факултета. У том смислу Тимс има циљ, али и већ добре резултате, да све процесе рада отвори за јавност. Резултати анализе ставова који су у упитницима попуњавали будући студенти о томе ко или шта им је био основна информација о Тимсу која је допринела да се одлучи да студира је била <i>word-of-mouth</i> комуникација и то доминантно задовољство наших студената наставним планом и програмом, методама рада, стеченим знањима и општом атмосфером Факултета. Посебно се увек истиче као предност доступност свих запослених, од сарадника, преко свих служби до професора и декана студентима, њиховим родитељима и другим заинтересованим. • У том циљу задаци су: ○ Наставак рада на јавности у раду у смислу омогућавања свих видова присуствовања студената процесима рада Факултета, ○ Продужење обавезног присуства наставника и сарадника на три дана по најмање 5 сати, у циљу дужег присуства и могућности студената и јавности да у већем обиму комуницирају са наставним особљем.
	• Организовање промотивних скупова, догађаја, акција које имају за циљ промоцију неке од идеја и области деловања Тимса, али и промоцију стила рада и људи.
	• Подстицање чланова колектива Тимса за укључивање у јавност појављивањем у стручним емисијама, у другим медијима, објављивањем чланака и сл.
	• Даље проширење тема око којих ће Тимс организовати догађаје. Теме треба да буду све основне и додирне са облашћу деловања факултета: спорт, туризам, здраво живљење, рекреација, активности у природи, екологија, одрживи развој, култура, анимација, мултикултурализам, толеранција, свет деце, старих и особа са посебним потребама, рурални и регионални развој... итд.
	• Циљ ових догађаја у којима учествује особље Тимса, студенти, пријатељи Тимса, новинари, јавност, бивши студенти, а сада истакнути радници у области спорта и туризма и сродних делатности, је да се јавно промовишу идеје које заступа Тимс и за које едукује своје студенте, мењање свести шире јавности о томе да: ○ Спорт није само постизање спортског резултата по било коју цену; ○ Туризам није само путовање из куће под било којим условима, циљевим и начинима реализације.
9. ИНОВАЦИЈЕ	• Мисија, визија и област рада Факултета Тимс је нова област, недовољно присутна и недовољно афирмисана у свету привреде, друштвеног развоја, образовних процеса, научних и истраживачких активности. Самим тим целокупан рад Тимса је иновација ових области.
	• Иновације се односе на област рада: ○ област деловања – циљ Тимса је да <i>прошири своју област рада</i>. Спорт и туризам ће и даље остати фундамент, а проширење рада ће се односити на све оне активности, процесе и услуге које се појављују као интеракција ове две области. ○ То су: ▪ активности у природи, ▪ екстремни и други нови облици спортских активности, ▪ забавни и културни догађаји, ▪ велнес концепт живљења, ▪ фитнес у најдубљем смислу речи, као тежња са постизање кондиције

	живљења, ▪ брига о здрављу и превенција здравља.
	• Иновације се односе и на стил рада. Неговање позитивне атмосфере, тимског рада, дружење са студентима, сталне on-line комуникације студената са свим наставницима и сарадницима.